

РЕШЕНИЕ

№ 99

гр. София, 15.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 13-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на шести февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Христо Лазаров

Членове: Женя Димитрова
Жана Ив. Маркова

при участието на секретаря Десислава Ик. Давидова
като разгледа докладваното от Христо Лазаров Въззивно търговско дело № 20231001000901 по описа за 2023 година

Производството е по реда на глава двадесета ГПК – Въззивно обжалване.

Образувано е по въззивна жалба от ищеца – „Ексклузив Ер карс“ ЕООД, ЕИК 204633368, чрез адв. Т. срещу решение № 868 от 06.07.2023г., постановено по т.д. № 20221100902075 по описа на Софийски градски съд, т.о., VI-3 състав, с което са отхвърлени исковете му срещу ответника - „СФ капитал“ ЕООД, ЕИК 204883311 за сумата от 148 643,08 лева, представляваща незаплатен остатък от дължима цена по договор за покупко-продажба на нерегистрирано МПС - лек автомобил, марка „Мерцедес“, модел “S400 DIESEL 4MATIC”, сключен на 07.12.2021 година и издадена фактура № 665 от 07.12.2021 г., и за сумата от 13 171,43 лева – лихва за забава върху главницата, дължима за период от 23.12.2021 година до 14.11.2022 година.

Въззивникът/ищецът - „Ексклузив Ер карс“ ЕООД счита, че обжалваното решение е неправилно, постановено в нарушение на материалния закон, съществени нарушения на съдопроизводствените правила и необоснованост. Твърди, че първоинстанционният съд правилно е установил фактите по делото относно действието на договора за покупко-продажба на МПС и неговото изпълнение от страна на ищеца. Според него, СГС неправилно приел, че ответникът е доказал достоверността на датата на договора за цесия между ищеца и третото лице помагач на страната на ответника – „Млечен дол“ ЕООД, който бил антидатиран от предишния управител на ищеца – Х. П.. Счита, че своевременно е оспорил датата на договора за цесия, поради което в доказателствена тежест на ответника е

да я установи, което не е сторено по делото. В този смисъл била и практиката на ВКС – решение № 167 от 03.07.2018г., по гр.д. № 4020/2017г., IV гр.о. Независимо от непротивопоставимостта на датата на договора за цесия на ищеца, по делото било установено, че вземането по процесната фактура не е отписвано като задължение на ответника, както и никога не е било осчетоводяване задължение на ищеца към „Млечен дол“ ЕООД по договор за цесия от 07.03.2022г. Твърди че са неверни изводите на съда, че третото лице помагач е осчетоводило договора за цесия на 07.03.2022г., тъй като вещото лице не е направило такива изводи в заключението си, а само е посочило осчетоводяване на главница от документа от 07.03.2022г. Моли въззивния съд да отмени обжалваното решение и да постанови друго, с което да уважи предявените обективно и кумулативно съединени искове. Претендира разноси за двете инстанции, съобразно представените списъци по чл. 80 ГПК.

Въззиваемият/ответникът - „СФ капитал“ ЕООД, не е подал писмен отговор на въззивната жалба. С молба от 06.02.2024г. чрез адв. М. заявява, че оспорва въззивната жалба и моли да се потвърди обжалваното решение. Претендира разноси за въззивното производство, съобразно представен списък по чл. 80 ГПК. В условията на евентуалност прави възразение за прекомерност на заплатеното от въззивника адв. възнаграждение.

Третото лице помагач на страната на ответника – „Млечен дол“ ЕООД е подал в срок писмен отговор на въззивната жалба. Излага подробни съображения по наведените от въззивника твърдения, които ще бъдат съответно разгледани при обсъждане доводите на насрещната страна. Моли въззивния съд да отхвърли въззивната жалба като недоказана и неоснователна и да потвърди атакуваното решение, което счита за правилно и законосъобразно.

Въззивната жалба е депозирана от легитимирано лице, срещу подлежащо на въззивано обжалване решение на СГС, в законоустановения срок и е процесуално допустима, поради което подлежи на разглеждане по същество.

При служебно извършената от въззивния съд проверка на основание разпоредбата на чл. 269 ГПК, се установява, че обжалваното решение е валидно и допустимо.

Първоинстанционният съд правилно е установил фактическата обстановка от доказателствата по делото и страните не спорят, че между „Ексклузив Ер карс“ ЕООД и „СФ капитал“ ЕООД на 07.12.2021г. е сключен договор за покупко-продажба на моторно превозно средство за лек автомобил, марка и модел „Mercedes S400 Diesel 4Matic“ с рама № W1K2231331A014383 при уговорена цена от 185 803,85 лв. с включен ДДС и е издадена фактура № 0000000665/07.12.2021г. Владението на МПС е предадено от продавача на купувача с двустранно подписани протокол и стокова разписка от 07.12.2021 година. Нито в договора, нито във фактурата е уговорен/посочен срок за изпълнение задължението на купувача – ответник за заплащане на цената на МПС. Ищецът признава факта, че ответникът е извършил частично плащане от 37 160, 77 лева. С договор за цесия от 07.03.2022 година, „Ексклузив Ер карс“ ЕООД е прехвърлил на „Млечен дол“ ЕООД процесното вземане от „СФ капитал“ ЕООД. Длъжникът е уведомен за цесията от предишния кредитор на

09.03.2022 година, чрез разписка за получаване, която е подписана от управителя на ответното търговско дружество. Вещото лице е установило, че фактурата е осчетоводена в съответните данъчни периоди от ищеца и ответника на 07.12.2021 год., на която дата е извършено и частично плащане на сумата в размер на 37 160,77 лева. Според заключението на вещото лице, цесията не е осчетоводена от ищеца, осчетоводена е от третото лице помагач като вземане по договор от 07.03.2022г. и от ответника като прехвърляне на задължение, чрез забележка от 26.09.2022г. Видно от служебно извършена справка в Търговския регистър се установява, че на 25.03.2022г. е вписана смяна на законния представител на ищеца, освободен е Х. П. и е вписан В. Т. за управител.

За да отхвърли предявените иски като неоснователни, първоинстанционният съд е изложил решаващи мотиви, че искът е неоснователен поради липса на активна материална легитимация на ищеца по договора, както по отношение на главната, така и акцесорната претенция. Приел, че по делото е доказано сключване на договор за цесия на 07.03.2022г., с който ищецът е прехвърлил на третото лице помагач на страната на ответника вземането си по процесното вземане, което изключвало възможността на цедента да претендира по съдебен ред изпълнение на задължението от ответника, тъй като не се легитимира като негов притежател, а се е разпоредил със същото.

При така установената фактическа обстановка, въззивният съд приема от правна страна следното:

Първоинстанционният съд правилно е определил правната квалификация на правата претендирани от ищеца – иск за заплащане на дължимата цена по договор за покупко-продажба на МПС, на основание чл. 327 ТЗ и иск за обезщетение за забавено изпълнение на парично задължение, на основание чл. 309а, ал. 1, изр. първо, пр. първо вр. с чл. 303а, ал. 3 ТЗ.

По делото е безспорно установено и страните не спорят, че между ищеца и ответника е възникнало валидно правоотношение по договор за покупко-продажба на МПС, предаването на неговото владение от продавача на купувача и изискуемостта на вземането за дължим остатък от продажната цена от 148 643,08 лева с ДДС. Няма спор между главните страни по делото, че стоката и фактурата са предадени от ищеца и получени от ответника на 07.12.2021 год.

Предмет на правния спор във въззивното производство е достоверността на датата на договора за цесия между ищеца и третото лице помагач на страната на ответника от 07.03.2022г., с който ищецът е цедирал вземането си от ответника на цесионера.

Основателно е възражението на въззивника, че първоинстанционният съд неправилно приел, че ответникът е доказал достоверността на датата на договора за цесия между ищеца и третото лице помагач на страната на ответника – „Млечен дол“ ЕООД, който бил антидатиран от предишния управител на ищеца – Х. П..

Съгласно разпоредбата на чл. 99, ал. 3 ЗЗД, предишният кредитор е длъжен да съобщи на

длъжника прехвърлянето и да предаде на новия кредитор намиращите се у него документи, които установяват вземането и да му потвърди писмено станалото прехвърляне. В чл. 5 от процесния договор за цесия е уговорено, че цедентът предава при подписване на договора всички документи свързани с прехвърляне на вземането, което се извършва с приемателно-предавателен протокол. В процесния случай договорът за покупко-продажба на МПС и фактурата са представени по делото от ищеца и липсват твърдения или данни да са били предавани на третото лице помагач, нито да е съставян предавателен протокол за тяхното предаване на цесионера. Целта на предаването на документите установяващи вземането на първоначалния кредитор е лишаване на стария кредитор от тяхното фактическо държане и предаването им на новия кредитор, именно за легитимиране пред длъжника на извършеното прехвърляне на вземането.

Съгласно цитираното от въззивника решение № 167 от 03.07.2018г., по гр.д. № 4020/2017г., IV гр.о.: „Юридическо лице, което оспорва издаден от негов бивш органен представител частен документ с твърдения, че е съставен след прекратяване на представителното правоотношение, но е антидатиран, не е „трето лице” по смисъла на чл.181 ГПК и не може да се позовава на липсата на достоверна дата. Документът обаче не се ползва с обвързваща доказателствена сила относно датата на съставянето му и ако същата бъде оспорена от юридическото лице, тя следва да бъде установена с други доказателствени средства. Доказателствената тежест е за лицето, което претендира изгодни за себе си правни последици от фактите, удостоверени или обективирани в частния документ.“

Ищецът своевременно е оспорил с отговора на исковата молба достоверността на датата на договора за цесия. Изгодните правни последици от процесния договор за цесия са за цесионера, който е новият кредитор на длъжника, който продължава да има задължение за цената на закупеното МПС, но твърди, че не дължи на първоначалния си кредитор. Правилно първоинстанционният съд е разпределил доказателствената тежест на ответника за установяване достоверността на датата на сключване на договора за цесия – 07.03.2022г., който оспорва материалноправната легитимация на ищеца да получи цената по договора за покупко-продажба на МПС.

Счетоводното отразяване от „Млечен дол“ ЕООД, че е придобил вземане по договор за цесия от 07.03.2022г. не установява датата на счетоводното записване от същата дата. Вещото лице е установило единствено осчетоводяване на договор за цесия от 07.03.2022г., но не и датата на която реално е извършено това отразяване в счетоводните му книги.

Законен представител на ищеца и на третото лице помагач е едно и също физическо лице - Х. П., който ако действително беше толкова акуратен и веднага извършваше осчетоводяване на всички стопански операции на датата на тяхното извършване, следваше да извърши такова и в ищцовото дружество преди 25.03.2022г. Именно това избирателно счетоводно отразяване в двете търговски дружества представлявани от едно и също физическо лице в един и същи момент, представляват конкретни обстоятелства с достатъчно доказателствено значение, за обосноваване на извод, че сключването на договора за цесия не е съставен, респективно сключен на посочената в него дата и/или докато ищецът е бил управител и на

ищцовото търговско дружество.

По същите съобщения нямат достоверна дата уведомлението за извършената цесия от ищеца до ответника от 07.03.2022г.

Няма достоверна дата разписката за получен документ, уведомление за събиране и цедиране на задължения от 09.03.2022г. Тази разписка е подписана единствено от управителя на ответното търговско дружество и по отношение на нея ищецът е трето лице, поради което датата му е непротивопоставима.

Не са приети по делото писмените доказателства представени от третото лице помагач с писмено становище от 12.06.2023г. В отговора на въззивната жалба няма искане за тяхното приемане във въззивното производство. Ето защо с тях не може да се установява достоверна дата на договора за цесия, както неправилно счита третото лице помагач на страната на ответника.

Следователно, представеният договор за цесия няма достоверна дата и е непротивопоставим на ищеца, който е единствено материалноправно легитимиран да получи плащане на цената по договора за покупко-продажба на МПС и фактура от 07.12.2021г. от ответното търговско дружество в размер на 148 643,08 лева.

По делото е безспорно установено и няма спор между главните страни по делото, че стоката и фактурата са получени от ответника на 07.12.2021 год. Главните страни по делото не са уговорили срок за заплащане на цената на МПС, поради което приложение следва да намери разпоредбата на чл. 303а, ал. 3 ТЗ и ответника е в забава от 22.12.2021г.

Предвид основателността на иска за главница и установения период на забава за нейното заплащане от 22.12.2021г. до 13.11.2022г. Размерът на дължимото обезщетение за забавено изпълнение на парично задължение изчислен от вещото лице е в размер на 13 501,76 лева. Ищецът претендира лихва за периода от 23.12.2022г. и само сумата от 13 171,43 лева, до който размер този иск следва да се уважи.

Предвид основателността на исковете за главница, основателен е и акцесорният иск за обезщетение за забавено изпълнение върху претендираната главница от 148 643,08 лева, считано от 14.11.2022г./датата на предявяване на исквата молба/ до окончателното ѝ заплащане.

Като е отхвърлил исковете за главници и лихви, въпреки тяхната доказаност по основание и размер, първоинстанционният съд е постановил неправилно решение, което следва да бъде отменено и спорът да бъде решен по същество от въззивния съд, на основание чл. 271, ал. 1, изр. първо ГПК.

С оглед изходът на правния спор, ответникът дължи на ищеца сторените разноси за двете инстанции.

За първата инстанция ищецът претендира държавна такса в размер на 6 473 лева, депозит за възнаграждение на вещо лице в размер на 600 лева. Видно от договор за правна защита и съдействие/л. 95, т.д. 2075/202г. на СГС/, се доказва уговаряне на адв. възнаграждение в

размер на 5 000 и неговото заплащане в брой. Ето защо, ответникът дължи на ищеца сумата от 12 073 лева, представляваща разноски за производството пред първата инстанция .

За втората инстанция ищецът претендира държавна такса в размер на 3 236,29 лева, поради което ответникът следва да бъде осъден да му я заплати. Следователно ответникът дължи на ищеца за двете инстанции сумата от 15 309,29 лева.

Така мотивиран, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 868 от 06.07.2023г., постановено по т.д. № 20221100902075 по описа на Софийски градски съд, т.о., VI-3 състав, **И ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА: „СФ капитал“ ЕООД, ЕИК 204883311, със седалище и адрес на управление в град София, ул. „Стефан Караджа“ № 7, вх. В, ет. 4, ап. 30 да заплати на „Ексклузив Ер карс“ ЕООД, ЕИК 204633368 със седалище и адрес на управление в град София, бул. „Самоковско шосе“ № 109, сумата от 148 643,08 лева, представляваща незаплатен остатък от дължима цена по договор за покупко-продажба на нерегистрирано МПС - лек автомобил, марка „Мерцедес“, модел “S400 DIESEL 4MATIC”, сключен на 07.12.2021 година и фактура № 665 от 07.12.2021 г., ведно със законната лихва върху главницата считано от 14.11.2022г. до окончателното ѝ заплащане и сумата от 13 171,43 лева, представляваща обезщетение за забава върху главницата, дължима за период от 23.12.2021 година до 14.11.2022 година.

ОСЪЖДА: „СФ капитал“ ЕООД, ЕИК 204883311 да заплати на „Ексклузив Ер карс“ ЕООД, ЕИК 204633368, сумата от 15 309,29/петнадесет хиляди триста и девет и 29 стотинки/ лева, представляващи разноски на ищеца за двете инстанции.

Решението е постановено при участието на трето лице помагач на страната на ответника - „Млечен дол“ ЕООД, ЕИК 203636094.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните, при условията на чл. 280, ал.1 и ал.2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____